

Handverksskolen

Senter for bygdekultur

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Dovre 18.12.06

Høring, endring i lov om frittstående skoler

Senter for Bygdekultur AS driver Handverksskolen på Hjerleid, Dovre, som er den eneste videregående skolen i landet som tilbyr fagopplæring i treskjærerfaget. Skolen vil bli skilt ut som egen juridisk enhet fra 01.01.07 slik Utdanningsdirektoratet krever.

Vi ser at en endring i dagens lov vil ha store konsekvenser for vår skole og nåværende drift, og oversender her våre høringssynspunkter til endring i lov om frittstående skoler.

Senter for bygdekultur er Norsk Kulturarvs fagsenter (www.kulturarv.no) som tilbyr opplæring innenfor trearbeidsfag og bygningsvern. Da Oppland Fylkeskommune i 2003 vedtok å legge ned det offentlige tilbudet i treskjæring i videregående skole, så vi det som eneste løsning å videreføre tilbudet gjennom å opprette en friskole. Det fikk vi godkjenning til, og vi er nå inne i vårt 3. skoleår. Vi har godkjenning etter kategorien "frittstående videregående skole med paralleller". (§ 2-2 d i Friskoleloven av 2003)

Vi tilbyr studieretningen VK1 Treskjærerfag, og fikk i 2004 godkjenning for å ta inntil 15 elever, og deretter varig godkjenning for å ta inn voksne, fordi faget er verneverdig.

Treskjærerfaget er som nevnt definert under kategorien små og verneverdig fag, og Senter for bygdekultur AS ble i 2005 godkjent som lærebedrift i faget. Dette gjør oss til en helhetlig tilbyder av fagopplæring i treskjærerfaget. Vi har dette skoleåret 12 elever og 4 lærlinger.

Senter for bygdekultur AS hadde ikke ønske om å bli skoledriver, men når vi startet skole var det for å ta et nasjonalt ansvar der det offentlige ikke lenger ville tilby faget. Dette er situasjonen for alle de små og verneverdige fagene. Det finnes ikke lenger noen offentlig eide vg. skoler som er villige til å tilby fagene.

Vi har forståelse for at det er vanskelig fordi elevtilfanget er lavt, det er kostbare linjer å drive og vanskelig å skaffe læreplass etter skolen. Nettopp derfor er det så viktig at vi har en friskolelov som gjør det mulig å ta vare på de små håndverksfagene.

Forslaget til ny lov rammer vår skole på 2 hovedområder;

- a) Bortfall av varig unntak for å ta inn voksne elever uten rett til videregående opplæring**
- b) Krav om minimum 20 elever per skole**

a) Treskjærerbransjen etterspør ikke stor rekruttering. Det er ikke mer enn 5 elever pr år som tar svennebrev. I dette faget kreves det tid og modning hos eleven, et fag det er naturlig å utdanne seg innenfor i voksen alder. De årene vi har vært i drift har vi hatt 5 elever med ungdomsrett. Vårt skoletilbud har større appell til voksne elever, personer som trenger omskolering, som ønsker å ta steget for å skape egen bedrift. Noen har etter en modningstid eller annen relevant utdanning, for eksempel snekkerfag, funnet ut at det er treskjærer de vil bli.

Dersom vi ikke får fortsette med varig godkjenning til å ta inn voksne, vil det ikke være mulig å opprettholde skoletilbudet i treskjærerfaget, rett og slett fordi elevtilfanget innenfor gruppa med ungdomsrett er for lite.

b) Elevtall på Handverksskolen;

2004/2005 11 elever

2005/2006 7 elever

2006/2007 12 elever

Dersom kravet til antall elever blir opprettholdt, tvinger det vår skole til å utvide tilbudet til å gjelde andre fag, noe som kanskje verken er ønskelig eller mulig. I så fall kommer vi i en situasjon der vi blir nødt til å konkurrere med den offentlige videregående skolen i området, en situasjon vi helst vil unngå.

Vi kan ikke ha et ukritisk forhold til tallet på treskjærerelver årlig, elevene skal videre til en lærebedrift – og de skal til syvende og sist ut i et jobbmarked. Å ha et kunstig høyt tall elever vil ikke være formålstjenlig for bransjen.

Det er derfor svært alvorlig for nettopp de små og verneverdige fagene dersom disse to endringene i loven blir vedtatt.

Vi ber Departementet vurdere unntak for de små og verneverdige fagene på disse punktene.

Vi vil minne om at det også kan være nødvendig å gjøre gruppen noe større enn de verneverdige fagene for å sikre viktige håndverksfagtilbud som allerede er i drift (f eks Østfold møbelsnekkerskole).

Vi tillater oss å minne om at alle reformer innenfor det formelle opplæringssystemet de seinere årene har skapt svært vanskelige kår for mange små fag, og ber om at den muligheten som ble skapt ved å åpne for frittstående skoler ikke lukkes igjen uten vurdering av disse fagenes framtid.

Med vennlig hilsen

Senter for Bygdekultur as
Johan Storm Munch, styreleder

Handverksskolen
Kjærsti Gangsø, styreleder

Steinar Moldal
Daglig leder

Helle Hundevadt
Rektor